

T.6.3.6. Deyim ve atasözlerinin metne katkısını belirler.

1) "Damlaya damlaya göl olur." atasözü ile "Taşıma su ile değirmen dönmez." atasözleri arasındaki anlam ilişkisi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Eş anlamlı atasözleridir.
- B) Zıt anlamlı atasözleridir.
- C) Yakın anlamlı atasözleridir.
- D) Gelenekleri konu edinen atasözleridir.

I. Herkesin bildiği bir gerçeğin yalan yanlış sözlerle değiştirilemeyeceği anlamına ... atasözü gelir.
II. Bir toplulukta iki baş olmaz. Böyle bir durumda aralarında anlaşmazlık çıkar, anlamında kullanılan atasözü ...
III. Bazı insanlar aylak aylak dolaşır ve bütün zamanını gevezelikle geçirir, anlamında...atasözü kullanılır.

2) Numaralanmış cümlelerde boş bırakılan yerlere aşağıdaki atasözlerinden hangisi getirilemez?

- A) Leyleğin ömrü lal lakla geçer.
- B) Üzümünü ye bağını sorma.
- C) Güneş balçıkla sıvanmaz.
- D) Bir çöplükte iki horoz ötmez.

Her ay eline geçen parayı kuruşu kuruşuna harcardı. Acil durumlar için bile para buldurmazdı. Ev, araba almak da istiyordu. Çok yoğun çalışıyordu. Başka iş de yapmak istemiyordu. Onun birikim yapabilmesi için şöyle bir atasözü söyledim: ...

3) Yazarın söylediği atasözü aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Paran yoksa kefil ol, işin yoksa şahit ol.
- B) İş bilen, kılıç kuşananın.
- C) Eken biçer, konan göçer.
- D) Ya işten artar ya dişten.

4) Aşağıda bazı atasözleri ve konuları yer almaktadır. Hangi seçenekte yanlış bir değerlendirme söz konusudur?

A) Sakla samanı, gelir zamanı.	Sabır
B) Damlaya damlaya göl olur.	Birikim
C) Bir elin nesi var iki elin sesi var.	Berberlik
D) Meyveli ağacı taşlarlar.	Övgü

- I. Yalnız taş duvar olmaz.
- II. Ak akçe kara gün içindir.
- III. Birlikten kuvvet doğar.
- IV. Kısmet gökten zembille inmez.

5) Numaralandırılmış atasözlerinden hangileri yakın anlamlıdır?

A) I-II	B) II-IV
C) I-III	D) III-IV

Bir toplumda iki baş olmaz, olursa anlaşmazlıklar çıkar.
Bir ustayı taklit eden aptal, kendini ustaymış gibi görür.
İşini bilen kişi, fayda göreceğini tanır.

6) Bu açıklamalardan hangisi aşağıdaki atasözlerinden herhangi birine ait değildir?

- A) Karga şakırdamış, bülbülüm sanmış.
- B) Toprağı işleyen, ekmeği dişler.
- C) Sinek pekmezciyi tanır.
- D) Bir çöplükte iki horoz ötmez.

İşleri iyi gitmiyordu. Günden güne zarar ediyor, birikimlerini harcıyordu. Malzeme alacak parası kalmamıştı. Sürekli tartıştığı, uzun süredir görüşmediği, hatta hiç sevmediği bir arkadaşını arayıp borç istemek zorunda kaldı. Başka çaresi kalmamıştı. Sadece maddi olarak o yardım edebilirdi.

7) Bu metne uygun atasözü aşağıdakilerden hangisi olur?

- A) Borç yiğidin kamçısıdır.
- B) Dost kara günde belli olur.
- C) Denize düşen yılana sarılır.
- D) Ödünç güle güle gider, ağlaya ağlaya gelir.

"Son ırmak kurduğunda, son ağaç yok olduğunda, son balık tutulduğunda; beyaz adam paranın yemeyen bir şey olduğunu anlayacak."

8) Kızılderililere ait olan bu atasözünün dilimizdeki karşılığı olabilecek atasözü aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Dost ile ye iç, alışveriş etme.
- B) Değirmene gelen nöbet bekler.
- C) Sarı altının olacağına sarı samanın olsun.
- D) Paran ucuz olursa sen pahalı olursun.

T.6.3.6. Deyim ve atasözlerinin metne katkısını belirler.

Dilimizde "kulak" sözcüğü ile ilgili birçok deyim vardır. Dikkatle dinlemek anlamına gelen...deyimi, yakınındaki konuşulanları dinlemek anlamında ...deyimi ve belli etmemeye çalışarak çaktırmadan dinlemek anlamında ...deyimi kullanılır.

9) Bu paragraftaki boşluklara aşağıdaki deyimlerden hangisi getirilemez?

- A) Kulak kabartmak
- B) Kulak misafiri olmak
- C) Kulak kesilmek
- D) Kulaktan kapmak

10) Aşağıda bazı deyimler ve anlamları verilmiştir. Hangi seçenekteki deyim anlamı yanlış verilmiştir?

	Deyim	Anlamı
A)	Bir dediği iki olmamak	Her istediği hemen yapmak
B)	Kaleme almak	Bir konuyu yazmak
C)	Gözleri fıldır fıldır etmek	Gözleri çabuk çabuk dönerek her yere bakmak
D)	Temize çekmek	Bir şeyi temizlemek

10) Dilimizde kullanılan bazı deyimlerde şiiresel bir anlatım söz konusudur. Aşağıdaki deyimlerin hangisinde böyle bir kullanım vardır?

- A) Anca beraber, kanca beraber
- B) Dam üstünde saksagan, vur beline kazmayı
- C) Pire için yorgan yakmak
- D) Bu ne perhiz bu ne lahana turşusu

11) Aşağıdaki tabloda deyimler zıt anlamlılarıyla eşleştirilmeye çalışılmıştır. Hangi seçenekte doğru bir eşleşme vardır?

	Deyim	Zıt Anlamlısı
A)	Sudan ucuz	Ateş pahası
B)	Kafayı yemek	Boş konuşmak
C)	Kendini vermek	Çam devirmek
D)	Nefes aldirmamak	İş buyurmak

13) "Oyuncakçıdan beğendiği kumandalı arabayı almayınca oğlu dudak sarkıtmıştı." **altı çizili deyim cümleye kattığı anlam aşağıdaki seçeneklerin hangisinde kullanılmıştır?**

- A) Kendi kalesinde gol atınca arkadaşları ona çok kızdı.
- B) Geçen haftaki ödevini yine yapmayı unutup utanmıştı.
- C) Son müsabakada rakibine yenilince sinirlendi.
- D) Yemeği beğenmeyince somurtup, bir kenara çekildi.

14) Aşağıdaki tabloda yer alan deyimlerin hangisinin anlamı yanlış verilmiştir?

	Deyim	Anlamı
A)	Gözdağı vermek	Korkutmak, yıldırmaq, tehdit etmek, caydırmaya çalışmak
B)	Gafil avlanmak	Umulmadık, beklenmedik bir zamanda yakalamak
C)	Meydan okumak	Tehdit etmek, korkutmak
D)	Dört gözle beklemek	Çok isteyerek veya özleyerek beklemek

15) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili deyim "çok telaşlanmak" anlamında kullanılmıştır?

- A) Kardeşini göremeyince etekleri tutuştu.
- B) Haberi duyunca etekleri zil çaldı.
- C) Borcunu ödeyemeyince küplere bindi.
- D) Burnunun dikine gidersen böyle olursun.

Aşırı yağışlardan sonra mera alanı olarak kullanılan otlakta doğal bir göl oluştu. Köylüler, o gölden faydalanmak için bir mücadeleye girdi. Öyle bir hâl aldılar ki adeta birbirlerine karşı düşman kesilmişlerdi. Hava-lar ısındıkça göl de kurumaya başladı. Göl kuruyunca muhtar şu deyim kullandı: "..."

16) Muhtarın kullandığı deyim aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Zeytinyağı gibi üste çıkmayın.
- B) Yorgan gitti, kavga bitti.
- C) Bir pire için yorgan yakmayın.
- D) Ya bu deveyi gütmeli, ya buradan gitmelisiniz.

T.6.3.6. Deyim ve atasözlerinin metne katkısını belirler.

CEVAPLAR

- 1.B
- 2.B
- 3.D
4. C
5. C
6. B
7. C
8. C
9. D
- 10.D
- 11.A
- 12.A
- 13.D
- 14.C
- 15.A
16. B

